Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător Alexandru Mardari
Dosarul nr. 2a-2844/24; PIGD nr. 2-23063208-02-2a-12072024

D E C I Z I E

17 iunie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier – Andreea Caracaș

Examinând în ședință publică, în limba de stat, apelul declarat de ***** și apelului incident declarat de avocatul Solonari Lucia în interesele Doinei Popa, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15 decembrie 2023, pronunțate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Popa Doina împotriva lui ***** cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreţinere, –

C o n s t a t ă:

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. În data de 17 iulie 2020 Popa Doina a depus cerere de chemare în judecată către ***** privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreţinere.
3. În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat imposibilitatea continuării vieții de familie din cauza neînțelegerilor, conflictelor frecvente și comportamentului agresiv al pârâtului, care afectează negativ creșterea și educația copiilor. Totodată, a susținut că pârâtul nu participă la educarea și întreținerea copiilor, fiind neangajat în câmpul muncii de aproximativ doi ani.
4. **Hotărârea primei instanțe:** În temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 decembrie 2023, s-a admis parțial acţiunea. S-a desfăcut căsătoria, încheiată la ***** între ***** şi Popa (Coşleț) Doina trecută în registrul actelor de stare civilă de către Primăria s. Peticeni r. Călărași sub nr. 3. S-a stabilit domiciliul copiilor minori ***** născută la *****, ***** născută la***** și ***** născut la *****cu mama Popa Doina. S-a încasat pensia de întreținere de la ***** în beneficiul lui Popa Doina pentru copiii minori *****, ***** și ***** în mărime de 2000 (două mii) lei lunar pentru fiecare copil începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată de 03 mai 2023 până la atingerea vârstei de 18 ani a copiilor. S-a încasat de la ***** în beneficiul lui Popa Doina cheltuielile de judecată în mărime de 140 (una sută patruzeci) lei cu titlu de taxă de stat și 3000 (trei mii) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică. S-a încasat de la ***** în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2160 (două mii una sută șaizeci) lei.

5. **Solicitarea apelantului și motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul**
6. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 ianuarie 2024, ***** a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de micșorare a cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori.
7. În motivarea apelului a indică că, încearcă să se implice în măsura posibilităților cu cele necesare pentru copii minori, însă nu-i reușește să contribuie cu o pensie de 2000 lei lunar pentru fiecare copil, din cauza lipsei veniturilor stabile. Pretinde că, în aceste condiții dificile pentru apelant, intimata Popa Doina îi încalcă flagrant dreptul de a vizita copii, fiind condiționat că-și va putea vedea copii doar în circumstanțele în care va achita contribuții materiale.
8. Menționează că, pe parcursul căsniciei a susținut familia cu cele necesare şi a luat toate măsurile pentru ca copii să dispună de bunurile utile şi necesare vârstei, dar fiind muncitor necalificat și neavând studii superioare, întâmpină dificultăți în identificarea unui loc de muncă stabil și bine remunerat, motiv pentru care nu dispune de venituri suficiente pentru achitarea pensiei de întreținere în cuantum de 2 000 lei lunar pentru fiecare copil, în sumă totală de 6 000 lei lunar.
9. Indică că a confirmat aceste circumstanțe şi la examinarea dosarului în instanța de fond, circumstanțe cărora nu li s-a dat nicio apreciere. De asemenea, se confirmă prin adeverința ***** că potrivit datelor din Registrul de Stat al Transporturilor (starea la 23 iulie 2024) pe numele lui ***** nu sunt şi nu au fost înmatriculate mijloace de transport cu drept de proprietate.
10. Potrivit răspunsului nr. 05/01-02-365 din 24 iulie 2024 se confirmă faptul că Popa Constantin nu figurează în calitate de întreprinzător individual şi asociat la societățile comerciale (în comandită, în nume colectiv, cu răspundere limitată), precum şi în calitate de administrator la entitățile comerciale înregistrate în Registrul de stat al persoanelor juridice şi Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali.
11. Menționează că, mama sa Popa Elena este la întreținerea sa, are gradul II de invaliditate, fapt ce se confirmă prin legitimația seria număr *****, fapt pentru care solicită modificarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 15 decembrie 2023 în partea stabilirii cuantumului pensiei de întreținere plătite lunar pentru copii minori *****, ***** şi ***** cu micșorarea cuantumului sumei fixe stabilită lunar de la 2000 lei la suma de 1500 lei achitată lunar pentru fiecare copil minor.
12. Consideră că, instanța de fond nu a apreciat corespunzător starea materială, faptul că nu dispune de venituri permanente şi regulate, cât şi faptul că mai are o obligație legală de întreținere față de mama sa, respectiv concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sînt în contradicţie cu circumstantele pricinii, motiv din care solicită modificarea hotărârii primei instanțe.
13. **Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, în data de 12 februarie 2024 Popa Doina** a depus apel incident împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 decembrie 2023.
14. A indicat că, prima instanţă incorect a determinat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori, apreciind suma de 2000,00 lei ca suficientă pentru întreținerea unui copil din partea părintelui cu care acesta nu locuieşte, şi care, nu participă la alte cheltuieli de întreținere a copilului înafara pensiei de întreținere stabilită prin hotărâre judecătorească.
15. Relevă că tatăl copiilor - ***** de la data separării de soția sa Popa Doina şi copii comuni (luna iunie a anului 2023) locuieşte în apartamentul nr. 16 situat în mun. Chişinău, str. C.

Brâncuşi, nr. 146/A, care aparține cu drept de proprietate comună în devălmăşie soţilor Popa, pe cînd Popa Doina împreună cu cei trei copii minori a fost nevoită să plece din propria casă şi să închirieze un apartament, locuind cu chirie în apartamentul din mun. Chişinău, ***** până la momentul de față.

16. Menționează că instanța de judecată nu a luat în considerare faptul că toți cei trei copii minori locuiesc cu mama la chirie, cheltuielile în acest sens depăşind cuantumul pensiei de întreținere stabilite pentru toți cei trei copii minori. Totodată, relevă şi faptul că la materialele cauzei nu au fost anexate acte care ar proba că ***** ar avea la întreținere şi alte terțe persoane.

17. Consideră că suma dispusă spre încasare de către prima instanță în mărime de 2000 lei nu poate fi acceptată, deoarece necesitățile specifice vârstei copilului reclamă costuri ce depăşesc simpla întreținere.

18. Relevă că deşi pensia de întreținere este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii şi a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuinţe, a tratamentelor medicale. În concluzia celor sus stipulate, considerăm că prin stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere în cuantum de 2000,00 (două mii) lei lunar, intimata Popa Doina este pusă într-o situație materială mai defavorabilă faţă de apelantul *****, această sumă fiind una insuficientă în raport cu cheltuielile reale necesare unei dezvoltări armonioase şi sănătoase a copilului minor.

19. Termenul legal de declarare a apelului:

20. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

21. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 15 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă de către ***** la 10 ianuarie 2024**,** Colegiul civil constată că cererea de apel a fost declarată în termenul legal.

22. Totodată având în vedere că apelul incident a fost depus nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel, Colegiul civil constată că acesta a fost declarat cu respectarea termenului prevăzut de lege.

23. Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:

24. În ședința instanței de apel, apelantul ***** a susținut apelul declarat cu motivele de fapt și de drept invocate, solicitând să fie admis în sensul formulat, iar apelul incident declarat de Popa Doina a solicitat să fie respins ca nefondat.

25. În ședința instanței de apel, apelantul Popa Doina și reprezentantul său, avocatul Solonari Lucia, au solicitat să fie admis apelul incident în sensul formulat, iar apelul declarat de ***** a solicitat să fie respins ca nefondat.

26. Intervenient accesoriu autoritatea publică DPDC Botanica mun. Chișinău nu s-au prezentat în ședința instanței de apel, deși a fost citată legal, dovada fiind anexată la materialele cauzei.

27. Drept urmare, prin prisma art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.

Motivarea instanței de apel

28. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, examinând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor

invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul declarat de ***** este neîntemeiat și urmează a fi respins, iar apelul incident declarat de Popa Elena este întemeiat și urmează a fi admis cu modificarea hotărârii primei instanțe, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**

29. **Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului**
30. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă „instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.
31. În temeiul **art. 385 alin. (1) lit. a), b) Cod de procedură civilă al RM**, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept:* a) să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanțe; *să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe.*
32. În conformitate cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă „hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”. (2) **O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.**
33. În conformitate cu art. 387 Cod de procedură civilă, *se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituţională; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.*
34. În temeiul art. 388 Cod de procedură civilă al RM, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: *a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre; g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată; h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale*. (2) **Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.**

35. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale”, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”.

36. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii”.

37. Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată”.

38. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

39. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43). Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

40. În același timp, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

41. Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă și probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:

42. Materialele cauzei civile, nemijlocit probele pertinente și concludente, administrate și cercetate în prima instanță confirmă că, la *****, între ***** și Coșlet (Popa) Doina a fost încheiată căsătoria, înregistrată la Primăria satului Peticeni, raionul Călărași, sub nr. 3, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria *****, eliberat la aceeași dată.

43. Potrivit certificatelor de naștere anexate la materialele cauzei, din căsătoria părților au rezultat trei copii: *****, născută la *****, *****, născută la *****, și *****, născut la *****.

44. Având în Vedere că părțile duc un mod de viață separat, relațiile conjugale fiind deteriorate, Popa Doina s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată prin care a solicitat

desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori împreună cu aceasta și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

45. În temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 decembrie 2023, s-a admis parțial acțiunea. S-a desfăcut căsătoria, încheiată la ***** între ***** și Popa (Coșleț) Doina trecută în registrul actelor de stare civilă de către Primăria s. Peticeni r. Călărași sub nr. 3. S-a stabilit domiciliul copiilor minori ***** născută la *****, ***** născută la***** și ***** născut la *****cu mama Popa Doina. S-a încasat pensia de întreținere de la ***** în beneficiul lui Popa Doina pentru copiii minori *****, ***** și ***** în mărime de 2000 (două mii) lei lunar pentru fiecare copil începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată de 03 mai 2023 până la atingerea vârstei de 18 ani a copiilor. S-a încasat de la ***** în beneficiul lui Popa Doina cheltuielile de judecată în mărime de 140 (una sută patruzeci) lei cu titlu de taxă de stat și 3000 (trei mii) lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică. S-a încasat de la ***** în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2160 (două mii una sută șaizeci) lei.

46. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, respectând limitele judecării cererilor de apel declarate împotriva hotărârii primei instanței, reține după cum urmează infra.

47. Legile de care s-a călăuzit instanța de judecată

48. Potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

49. La fel și art. 27 alin. (2) din Convenție prevede că, părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

50. Potrivit dispozițiilor art. 74 Codul familiei, părinții sânt obligați să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

51. Conform art. 74 Codul familiei, *părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.*

52. Potrivit art. 75 alin. (1) și (2) din Codul familiei, *pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinând-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanţe importante.*

53. Iar, în conformitate cu art. 76 Codul familiei, **în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său** *are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri,* **precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă** *sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți,* **instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar** *sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2*) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

54. Argumentele și concluziile instanței de apel

55. Reieșind din circumstanțele speței și normele legale enunțate Colegiul judiciar notează că, soților le revine obligația comună de creștere și întreținere a copiilor minori comuni, chiar și în condițiile în care căsătoria dintre părinții copiilor a fost desfăcută.

56. Instanța de apel reține că, drepturile și obligațiile reciproce ale părinților și copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege, iar părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat (art. 46 și art. 58 alin. (1) din Codul familiei.

57. Având în vedere că domiciliul copiilor minori *****, ***** și ***** a fost stabilit împreună cu mama acestora, Popa Doina, iar între părți nu există un acord privind întreținerea copiilor minori, încheiat în forma prevăzută de lege, Colegiul civil constată că instanța de fond a dispus în mod întemeiat încasarea pensiei de întreținere de la pârâtul *****. Cu toate acestea, Colegiul apreciază că prima instanță a stabilit în mod nejustificat cuantumul pensiei de întreținere la suma de 2 000 lei lunar pentru fiecare copil, fără a ține cont în mod corespunzător de necesitățile reale ale minorilor și de cheltuielile indispensabile asigurării unui nivel de trai adecvat vârstei, dezvoltării și intereselor acestora.

58. Colegiul notează că la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, urmează a fi luată în considerare vârsta copiilor, necesitățile curente legate de alimentație, îmbrăcăminte, educație, îngrijire medicală și alte cheltuieli indispensabile dezvoltării armonioase, precum și faptul că ambilor părinți le revine obligația legală de a contribui la întreținerea copiilor.

59. Astfel, având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, Colegiul civil consideră legal și întemeiat să majoreze cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor *****, *****, și *****, încasate din contul lui ***** în beneficiul lui Popa Doina pentru copiii minori de la 2000 lei la 2500 lei lunar pentru fiecare copil minor, calculată începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului de către copii.

60. În această privință, este întemeiat a statua că, potrivit articolul 31 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, statele părţi recunosc copilului dreptul la odihnă şi la vacanţă, dreptul de a practica activităţi recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viaţa culturală şi artistică. Statele părţi respectă și promovează dreptul copilului de a participa pe deplin la viaţa culturală şi artistică şi încurajează punerea la dispoziţie acestuia a mijloacelor adecvate de petrecere a timpului liber şi de desfăşurare a activităţilor recreative, artistice şi culturale, în condiţii de egalitate.

61. Având în vedere cele menționate, instanța de apel punctează că, deși plata pensiei alimentare este destinată a satisface în primul rând nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale (lunare), iar încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza substanțial interesele copiilor minori, ținând cont de faptul că drepturile copilului prevalează (art. 3 alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului).

62. Astfel, apreciind cuantumul pensiei de întreținere inclusiv în baza informației cu privire la valoarea minimului de existență, reieșind din datele statistice publice, pasibile de a fi accesate inclusiv pe portalul Biroului Național de Statistică https://statistica.gov.md/, potrivit cărora minimul de existență pe ani, categorii de populație, copii, **în raport cu data judecării prezentei cauze și termenului de încasare a pensiei de întreținere a copilului până la atingerea vârstei majoratului de către copil**, instanța de apel consideră că valoarea minimului de existență constituie doar un criteriu de apreciere care urmează a fi coroborat cu circumstanțele de fapt obiective care privesc fiecare persoană pasibilă a fi întreținută în temeiul Legii.

63. Prin urmare, în circumstanțele în care valoarea minimului de existență pe țară nu este de natură să acopere necesitățile copilului minor, ținând cont de data la care este stabilit cuantumul pensiei de întreținere și calcularea acesteia până la atingerea majoratului de către copii, instanța de apel consideră că este în drept să decidă **reieșind din principiile egalității între soți, dar întotdeauna în interesele legitime ale copilului minor.**

64. În același timp, având în vedere interesul superior al copilului, în sensul prevederilor art. 23 și 27 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului coroborate cu prevederile art. 75 alin. (2) din Codul familiei, instanța de apel reține faptul că, la stabilirea unui cuantum fix al pensiei de întreținere, ia în considerație în mod prioritar nivelul anterior de asigurare materială și nivelul obiectiv al necesităților primare, cât și al celor speciale ale copilului.

65. În ceea ce privește apelul declarat de *****, Colegiul civil îl consideră neîntemeiat, bazat pe aprecierea subiectivă a faptelor și interpretarea eronată a normelor de drept care stabilesc obligația părinților de întreținere a copiilor născuți în familia sa, până la atingerea majoratului de către aceștia.

66. Astfel, instanța de apel notează că apelantul are obligația legală de părinte de a-și întreține copiii minori, obligație care are caracter prioritar și nu poate fi înlăturată sau limitată pe motivul dificultăților financiare.

67. Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului ***** privind lipsa veniturilor stabile, inexistența bunurilor în proprietate și obligația de întreținere a mamei sale, întrucât aceste circumstanțe nu îl exonerează de obligația legală de a contribui la întreținerea copiilor minori și nu justifică diminuarea cuantumului pensiei de întreținere. Or, obligația de întreținere revine ambilor părinți, în mod egal, potrivit posibilităților acestora, fiind prioritară asigurarea interesului superior al copiilor și a condițiilor necesare dezvoltării lor armonioase.

68. Totodată, pretinsele impedimente în exercitarea dreptului de a comunica cu copiii nu au relevanță asupra obligației de întreținere a copiilor minor, constituind un litigiu de drept distinct, care poate fi soluționată prin mijloacele legale corespunzătoare. Prin urmare, Colegiul civil respinge criticile apelantului privind necesitatea reducerii pensiei de întreținere de la 2 000 lei la 1 500 lei lunar pentru fiecare copil.

69. În rest, instanța de apel consideră că, argumentele ambelor părți, reieșind din circumstanțele constatate, nu constituie temei de casare a hotărârii judecătorești și pronunțare a unei noi hotărâri judecătorești în temeiul art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă al RM, motivele apelanților fiind formale în această privință. Or, săvîrșirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărârii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM.

70. Corespunzător, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare a hotărârii judecătorești.

71. **În concluzie,** având în vedere faptul că instanța de fond corect a ajuns la concluzia să admită acțiunea civilă privind admiterea acțiunii în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere, însă nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei deduse judecății în ceea ce privește cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilit și încasat în beneficiul acestora, în conformitate cu art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să respingă apelul declarat de ***** ca fiind neîntemeiat și să admită apelul incident declarat de Popa Doina cu modificarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Chișinău, sediul Centru din 15 decembrie 2023, în partea în care s-a stabilit și s-a încasat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori**.**

72. **Compensarea cheltuielilor de judecată:** În temeiul art. 94 Cod de procedură civilă al RM, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. (2) În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui.

73. (3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii. (4) **Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre, instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.**

74. Având în vedere faptul că este respins apelul declarat de ***** și admis apelul incident declarat de Popa Doina cu modificarea hotărârii primei instanțe, Colegiul civil consideră necesar de a schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată și a majora cuantumul taxei de stat încasate din contul lui ***** în beneficiul statului, de la plata căreia reclamantul este scutit la depunerea cererii de chemare în judecată, de la 2160 (două mii una sută șaizeci) lei la suma de 2700 (două mii șapte sute) lei.

75. **În rest,** *reieșind din limitele apelurilor declarate, circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, hotărârea primei instanțe rămâne fără modificări.*

76. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), b), art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se respinge apelul declarat de *****.

Se admite apelul incident declarat de Popa Doina.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 decembrie 2023, în partea în care s-a stabilit și s-a încasat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori, după cum urmează:

Se majorează cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori *****, născută la *****, *****, născută la*****, și *****, născut la *****, încasate de la ***** IDNP ***** în beneficiul Doinei Popa IDNP *****, de la suma de 2000 lei lunar pentru fiecare copil, la suma de 2500 (două mii cinci sute) lei lunar pentru fiecare copil, calculată începând cu 3 mai 2023 și până la atingerea vârstei de 18 ani a copiilor.

Se majorează cuantumul taxei de stat încasate de la ***** în beneficiul statului, de la plata căreia reclamantul este scutit la depunerea cererii de chemare în judecată, de la 2160 (două mii una sută șaizeci) lei la suma de 2700 (două mii șapte sute) lei.

În rest, hotărârea primei instanțe se menține fără modificări.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Preşedintele şedinţei, judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.